

SLOVENSKO-HRVAŠKI KATOLIŠKI SHOD:
MLADINA V NARODNIH NOŠAH.

L'ITALIA FUTURISTA.

Spisal Ivan Gruden.

(Dalje.)

Malo let šteje do danes futurizem. Pet let pravzaprav ali javno ne »manifestirano« niti toliko. V Milanu so vedeli, da tam živi neki Marinetti, vedeli so za njegov avtomobil, njegovo libertinsko življenje, in so ga smatrali za skvilibriranega diletanta v literaturi. Zvali so ga po vsej Italiji tepca, glumača, šaljivca. Toda futurizem, s katerim so nevešči mladiči delali kakor s kako novo, še ne patentirano kemično tvarino in jo izlivali iz retorte v retorto, je bil še skoraj neznan.

Po svoji naravi je italijansko občinstvo apatično in nezaupno. Ve iz izkušnje, da literarne šole zrastejo in izginejo od danes do jutri, zato čita na vogalih ulic futuristični manifest z isto indiferentnostjo kakor katerokoli drugo reklamo.

Videli smo manifest in njegovih enajst bridkih paragrafov. Samo na sebi nič posebnega, a vprašanje je, če se ti ljudje smatrajo za resne ali ne. Nekateri florentinski listi to naravnost zanikujejo, med drugimi zlasti mlada revija »Frustra letteraria« (Literarni bič), ki piše v številu 28. junija t. l. »i futuristi e, primo fra tutti, il Marinetti non credono affatto al futurismo«, nimajo v futurizem tiste velike in vzvišene vere, o kateri je že ponovno govoril filozof Papini, florentinski futurist. To se sliši tudi od strani futuristov samih, ki se jezijo takrat, ko se jim kdo smeje v obraz, krohotajo se pa vsakemu v lice, če govori resno o njih »umetnosti«.

Futurizem se je porodil v Italiji iz glave Marinettijeve kakor Minerva iz glave Jupitrove. Toda žalibog je bila njegova glava premalo božansko intuitivna in je le slabo skrbela za smo-

terno odgojo svojega enfant terrible, ki je naglo rastel, veliko jedel, vedno kričal, nikdar spal. —

Revija »Poesia«, ki naj bi bila, oziroma je efektivno bila palestra za futuriste, je bila obenem jasna negacija vse revolucije stem, da je prinašala poezije znanega florentinskega Carduccijevega epigona Guido Mazzonija in Lipparinija. Futuristi, ki so sodelovali, pa tudi niso prinesli nič novega, samosvojega in karakterističnega, med temi Domenico Oliva in Sem Benelli. Zadnji je popoln, a zelo smešen d'annunzianec. Prilastil si je vse ekstravagance, ki so prišle od zunaj, ter sprejel vse vrste degeneriranosti v umetnosti in literaturi. Preskočil je z nepričakovano lahkoto s poetične na splošno literarno revolucijo in odtod prišel do artističnega, znanstvenega in socialnega prevrata. Ne zavedajoč se, kaj dela, se je nazadnje zatekel h kubizmu ter se zadel ob sodobno moderno francosko. Začel je kot norec, končal pa kot oportunist, kar je toliko kot neodkritosrčen, nefuturist.

V resnici se je rodil oni manifesto della poesia futurista šele takrat, ko je bil Marinetti prečital pesniška dela E. Verhaerena in Walt Withmanna ter se je bil nekoliko seznanil z Gerhard Hauptmannom.

Ko je v oktobru 1911 futurizem zavohal ugoden veter, si je oblekel Pierrotove hlače, se našemil nacionalistično, razvpil korist vojne in vrgel na papir one tri famozne paragrafe dnevnega reda: Naj bodo dovoljene individuu vse prostosti razen ene in ta je: biti strahopetec. — Naj se razglasi, da beseda Svoboda dominira nad besedo Italia. — Naj se izbriše gnusni spomin rimljanske velikosti s stokrat večjo italijansko velikostjo.